

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум»

ПОЛОЖЕННЯ

**Про внутрішню систему
забезпечення якості освітньої
діяльності та якості вищої освіти
в Державному вищому навчальному закладі
«Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум»**

2017

ЗАТВЕРДЖЕНО

Положення
про внутрішню систему забезпечення
якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
в Державному вищому навчальному закладі
«Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум»

1. Загальні положення

1.1 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум» (далі – Технікум) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Листа Міністерства освіти і науки України від 24.10.2017р. № 1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти», Концепції розвитку державного вищого навчального закладу «Білгород-дністровський морський рибпромисловий технікум» на період з 2015 до 2025 року, Статуту Технікуму та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

1.2 У цьому Положенні поняття і терміни вживаються у такому значенні:

- **академічна доброчесність** - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

- **забезпечення якості вищої освіти** – підтримка якості вищої освіти (як системи, процесу, результату) на рівні, що відповідає встановленим нормам та стандартам, угодженням державним, суспільним й особистим інтересам і вимогам, постійно аналізується та безперервно вдосконалюється;

- **моніторинг** – відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності, що попереджає неправомірну оцінку події, факту за даними оцінювання;

- **система якості вищої освіти** – сукупність організаційних структур, відповідальності, процедур, процесів та ресурсів, що забезпечують загальне управління якістю вищої освіти;

- **система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності** – сукупність політики та відповідних процедур забезпечення якості освітньої

діяльності, стандартів для програм, що реалізуються, і кваліфікацій, що присвоюються. Вона є складником системи забезпечення якості вищої освіти в Україні;

- **якість вищої освіти** - відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

- **якість освітньої діяльності** - рівень організації освітнього процесу у Технікумі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття студентами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.3 Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення Технікумом процедур і заходів, передбачених ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», а саме:

1.3.1 визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

1.3.2 здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

1.3.3 щорічне оцінювання студентів і викладачів Технікуму та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті Технікуму, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

1.3.4 забезпечення підвищення кваліфікації викладачів;

1.3.5 забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

1.3.6 впровадження інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

1.3.7 забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

1.3.8 забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та студентами Технікуму, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

1.4 Система якості вищої освіти в Технікумі базується на таких засадах:

- усвідомлення усіма учасниками освітнього процесу Технікуму відповідальності за якість вищої освіти;

- розробка стратегії, політики та процедур забезпечення якості освітніх програм, що реалізуються;

- прийняття управлінських та організаційно обґрунтованих рішень на основі аналізу повної й об'єктивної інформації;

- системне навчання учасників освітнього процесу;

- максимальне урахування вимог до якості вищої освіти усіх зацікавлених сторін.

1.5 Технікум працює у взаємодії з усіма зацікавленими сторонами, до яких належать:

- учасники освітнього процесу Технікуму;

- випускники освітніх програм, батьки студентів;

- роботодавці;

- заклади освіти, випускники яких є потенційними абітурієнтами Технікуму (ЗОШ, ПТНЗ, інші заклади освіти);

- органи громадського самоврядування у сфері вищої освіти і науки тощо;
- органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти (Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти; Акредитаційна комісія МОН України, Науково-методична рада МОН України тощо).

Внутрішнє забезпечення якості націлене на підтвердження впевненості зовнішніх та внутрішніх споживачів освітніх послуг у тому, що відповідні вимоги до якості будуть виконані, і здійснюється відділеннями, предметними (цикловими) комісіями, Методичною радою Технікуму, Педагогічною радою Технікуму.

2. Політика Технікуму щодо забезпечення якості освітньої діяльності

2.1 Технікум визначає політику і пов'язані з нею процедури, що забезпечують якість освітньої діяльності.

2.2 Систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Технікумі розроблено згідно з принципами:

- відповідності європейським стандартам якості вищої освіти;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- автономії Технікуму, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості;
- усвідомлення співробітниками Технікуму відповідальності за якість вищої освіти.

2.3 Система передбачає здійснення таких процедур та заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- посилення кадрового потенціалу Технікуму;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки студентів;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Технікуму;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення плагіату в наукових працях викладачів, випускних (кваліфікаційних) роботах студентів.

3. Організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

3.1 Організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Технікумі здійснюється на таких рівнях: технікумівський, рівень відділення, викладацький та студентський.

3.2 Технікумівський рівень контролю за якістю вищої освіти реалізується директором Технікуму, заступником директора з навчальної роботи, Методичною та Педагогічною радами Технікуму, завідувачами відділень.

Технікумівський рівень контролю за якістю вищої освіти передбачає загальну організацію освітнього процесу відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

3.2.1 Шляхами реалізації Технікумівської функції забезпечення якості вищої освіти є:

- впровадження Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики викладачів і студентів Технікуму;
- здійснення ефективного управління освітнім процесом через інформаційні системи;
- здійснення систематичних планових та, за потреби, позапланових перевірок відділень;
- забезпечення звітності керівників усіх структурних підрозділів, причетних до формування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- організація та підтримка взаємного контролю за якістю освітньої діяльності;
- забезпечення підвищення кваліфікації викладачів, у тому числі – організація стажувань;
- визначення персональних рейтингів викладачів та оприлюднення їх результатів на офіційному веб-сайті Технікуму;
- проведення директорських контрольних робіт як перевірки готовності студентів до підсумкового контролю так і для перевірки залишкових знань студентів;
- проведення щорічного моніторингу організації та якості освітньої діяльності;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення плагіату в методичних розробках та навчально-методичних комплексах викладачів Технікуму;
- інші шляхи реалізації Технікумівської функції забезпечення якості вищої освіти.

3.2.2 Повноваження директора Технікуму, заступника директора з навчальної роботи і завідувачів відділень регламентуються Статутом Технікуму та Положенням про структурні підрозділи у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибопромисловий технікум».

3.2.3 Повноваження Педагогічної ради у сфері контролю якості вищої освіти:

- визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої діяльності Технікуму;
- не рідше як один раз на півроку розглядає питання, пов'язані з якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти в Технікумі, на відділеннях;
- ухвалює рішення з питань організації освітнього процесу;
- розглядає інші питання у сфері контролю якості вищої освіти.

3.2.4 Повноваження Методичної ради визначаються Положенням про методичну раду Державного вищого навчального закладу «Білгород-Дністровський морський рибопромисловий технікум».

3.3 На рівні відділень контроль за якістю вищої освіти реалізується завідувачами відділень.

3.3.1 Права завідувачів відділень, крім загальних, що стосуються всіх педагогічних працівників, передбачають:

- загальну організацію освітнього процесу на відділенні, планування і реалізацію заходів внутрішнього контролю та аналіз їх ефективності;
- забезпечення умов для зовнішнього контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти;
- контроль за організацією освітнього процесу на відділенні: формуванням навчального навантаження відділення, якістю розподілу навантаження між викладачами, готовністю навчально-методичної документації та номенклатури справ відділень;
- забезпечення виконання організаційно-розпорядчих документів по технікуму;
- систематичний контроль за дотриманням графіка навчально-виробничого процесу, розкладу занять викладачами і студентами відділення;
- контроль за дотриманням вимог до оформлення результатів поточного та підсумкового контролю, аналіз цих результатів;
- контроль за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- контроль за якістю викладання навчальних дисциплін;
- співпрацю зі студентським самоврядуванням у сфері контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти.

Права та обов'язки завідувачів відділеннями у сфері контролю якості освітньої діяльності та якості вищої освіти регулюються Статутом Технікуму, Правилами внутрішнього розпорядку, Положенням про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум», Положенням про структурні підрозділи у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум» та посадовими інструкціями.

3.3.2 Шляхами реалізації функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти на рівні відділення є:

- формування, освітніх програм, навчальних та робочих навчальних планів за спеціальностями;
- участь у процесах ліцензування й акредитації;
- перевірка якості організації освітнього процесу відділеннями, якості навчально-методичного забезпечення;
- відвідування відкритих занять завідувачами відділень, членами циклової комісії;
- організація звітів завідувачів відділень на засіданнях Педагогічної ради технікуму не менше двох разів за навчальний рік;
- організація та проведення контрольних заходів, у тому числі підсумкового контролю, проведення комплексних контрольних робіт, директорських контрольних робіт тощо;

- контроль за наявністю необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі – самостійної роботи студентів за кожною освітньою програмою;

- збір відомостей та укладання звітності за результатами проведених контрольних заходів;

- забезпечення перевірки кваліфікаційних студентських робіт на наявність плагіату;

- практичне забезпечення тісної взаємодії зі студентським самоврядуванням та роботодавцями;

- інші шляхи реалізації функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти на рівні відділення.

3.4 Студентський рівень контролю реалізується органами студентського самоврядування та студентами завдяки здійсненню низки моніторингових та контрольних заходів.

3.4.1 Права студентського самоврядування у сфері контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти передбачають:

- участь в управлінні Технікумом шляхом, встановленим та закріпленим у Статуті;

- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу;

- участь у заходах (процесах) із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- внесення пропозицій щодо змісту освітніх програм;

- ініціювання проведення заходів щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- забезпечення фактичної реалізації заходів щодо академічної доброчесності.

3.4.2 Шляхами реалізації органами студентського самоврядування функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти є:

- безпосередня участь в освітньому процесі, виконання вимог освітньої програми, самоконтроль;

- контроль за академічною доброчесністю як у студентському, так і у викладацькому середовищі;

- участь у проведенні внутрішніх та зовнішніх заходів з контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти, у тому числі моніторингового характеру;

- ініціювання проведення публічного обговорення якості освітньої діяльності викладача і/або відділення.

- інші шляхи реалізації студентської функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти.

Права та обов'язки студентів у сфері контролю якості освітньої діяльності та якості вищої освіти регулюються Статутом Технікуму, Правилами внутрішнього розпорядку, Положенням про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум», Положенням про студентське самоврядування у

Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум».

3.5 Викладацький рівень контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти реалізується викладачами відповідно до їх посадових обов'язків.

3.5.1 Права та обов'язки викладачів у сфері контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти передбачають:

- забезпечення викладання навчальних дисциплін освітньої програми за спеціальністю на належному науково-теоретичному і методичному рівні;
- підвищення професійного рівня шляхом підвищення кваліфікації, стажування, у тому числі за кордоном;
- вільний вибір методів та засобів навчання, що забезпечують належну якість освітньої діяльності та якість вищої освіти.

Права та обов'язки викладачів у сфері контролю якості освітньої діяльності та якості вищої освіти регулюються Законом України «Про освіту», Статутом Технікуму, Правилами внутрішнього розпорядку, Положенням про організацію освітнього процесу у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум».

3.5.2 Шляхами реалізації викладачами функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти є:

- безпосередня участь в освітньому процесі, забезпечення виконання вимог освітньої програми, самоконтроль;
- забезпечення та проведення вимірювань якості освітньої діяльності і якості вищої освіти як студентів, так і власних;
- дотримання норм педагогічної етики та академічної доброчесності;
- участь у проведенні внутрішніх (рівень відділення та технікумівський рівень) та зовнішніх заходів з контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти, у тому числі моніторингового характеру;
- проведення відкритих занять;
- відвідування відкритих занять викладачів;
- інші шляхи реалізації викладацької функції контролю за якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти.

4. Оцінювання студентів

4.1 Система оцінювання результатів навчання студентів передбачає дотримання оприлюднених критеріїв, правил та процедур.

4.2 Критерії оцінювання є обов'язковою складовою програми навчальної дисципліни. На початку семестру викладач, має ознайомити студентів зі змістом, структурою, формою завдань поточного та підсумкового контролю, системою та критеріями її оцінювання.

4.3 Система оцінювання включає: поточний, підсумковий, директорський контроль знань, комплексні контрольні роботи та атестацію студентів.

4.3.1 Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотнього зв'язку між викладачами та

студентами в процесі навчання. Поточний контроль здійснюється усно або письмово, у тому числі, з використанням дистанційних форм.

4.3.2 Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену або заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені Графіком навчально-виробничого процесу, затвердженого директором технікуму на поточний навчальний рік.

4.3.3 Директорський контроль проводиться в письмовій формі відповідно до Положення про проведення директорських контрольних робіт у Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум». Контроль здійснює комісія, до складу якої входять викладачі, представники адміністрації Технікуму.

Директорський контроль якості підготовки студентів з дисципліни є контролем залишкових знань, умінь та навичок, він може проводитися за темами дисципліни, що була вивчена в попередньому семестрі або за програмою всієї дисципліни – як для перевірки готовності студентів до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань.

За підсумками проведення директорського контролю знань студентів навчальним відділом здійснюється його детальний аналіз, результати якого розглядаються на засіданнях циклових комісій, Методичної та Педагогічної ради Технікуму та видається наказ по Технікуму.

4.3.4 Комплексні контрольні роботи (ККР) – контрольний захід із навчальної дисципліни, який здійснюється з метою виявлення рівня залишкових знань студентів та контролю за якістю навчального процесу в період проведення процедури акредитації напрямів підготовки, спеціальностей технікуму. На цей контрольний захід виносять увесь матеріал, передбачений навчальною програмою дисципліни. Термін проведення ККР та перелік нормативних дисциплін, з яких буде здійснюватися ККР, визначається наказом директора.

Розробка завдань, проведення і аналіз ККР здійснюється відповідно до Положення про організацію та проведення комплексної контрольної роботи в Державному вищому навчальному закладі «Білгород-Дністровський морський рибпромисловий технікум».

4.3.5 Атестація студентів – це встановлення відповідності засвоєних ними рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентності, що відповідають вимогам галузевих стандартів вищої освіти.

Форма проведення атестації визначається Галузевими стандартами вищої освіти відповідної освітньої програми.

4.4 Для врахування думки студентів з питань якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні опитування студентів та випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу.

5. Забезпечення якості кадрового складу

5.1 Відбір та призначення на посаду викладача здійснюється директором Технікуму за поданням заступника директора з навчальної роботи.

5.2 Оцінювання діяльності викладачів забезпечує об'єктивний аналіз якості та сприяє активізації їхньої професійної діяльності. Оцінювання здійснюється шляхом визначення персонального рейтингу викладача. Показники рейтингу ґрунтуються на Положенні про рейтингове оцінювання педагогічної діяльності викладача, класного керівника, циклової комісії, завідувача навчального кабінету Державного вищого навчального закладу «Білгород-Дністровський морський рибопромисловий технікум»

5.3 З метою забезпечення професійного зростання викладачів в Технікумі ведеться облік та контроль якості їхньої діяльності (визначаються терміни проходження курсів підвищення кваліфікації, стажування тощо).

5.4 Удосконалення професійної підготовки викладачів здійснюється шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей шляхом проведення вебінарів, майстер класів, коучингів, семінарів тощо.

6. Забезпечення ресурсів для організації навчального процесу

6.1 Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, аудиторіях, лабораторіях.

6.2 Освітній процес необхідною мірою забезпечується комп'ютерною технікою та пакетами прикладних комп'ютерних програм. В Технікумі створюються умови для безперебійного доступу до мережі «Internet», у всіх корпусах створено зони Wi-Fi, використовуються хмарні технології.

6.3 Освітній процес забезпечено необхідною кількістю навчальної, методичної та наукової літератури на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки та веб-ресурсам.

6.4 Для оцінювання навчальних ресурсів в Технікумі відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності діють:

- аналіз якості навчально-методичного та інформаційного забезпечення;
- аналіз якості фінансового забезпечення;
- аналіз якості матеріально-технічного забезпечення навчального процесу;
- система запобігання плагіату.

6.5 За результатами аналізу рівня забезпечення освітнього процесу відповідними ресурсами в Технікумі здійснюються заходи з розширення та оновлення матеріально-технічної бази.

7. Забезпечення публічності інформації

7.1 Публічність інформації про діяльність Технікуму забезпечується відповідно до Закону України «Про освіту».

7.2 Згідно з вимогами Закону України «Про освіту» на сайті Технікуму оприлюднюється та постійно оновлюється інформація щодо його діяльності.

8. Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення плагіату в навчально-методичних розробках викладачів та студентів Технікуму

8.1 Система запобігання та виявлення плагіату поширюється на всіх учасників освітнього процесу Технікуму.

8.2 Курсові роботи (проекти) обов'язково перевіряються на наявність плагіату.

8.3 Відповідальність викладачів Технікуму за плагіат визначається їхніми посадовими інструкціями та чинним законодавством України.

9. Прикінцеві положення

9.1 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, зміни та доповнення до нього затверджуються Педагогічною радою Технікуму та вводяться в дію наказом директора Технікуму.

Заступник директора
з навчальної роботи

Сідюк О. В.

ПОГОДЖЕНО
Протоколом засідання
методичної ради технікуму
від _____ № _____